

Työsuojaelu kuuluu kaikille

Työsuojelu
on
yhteinen
asia

Työsuojelu on yhteinen asia

Työsuojelu koskee meitä kaikkia, jotka käymme töissä tai opiskelemme

Työsuojelu on toimintaa, jolla huolehditaan siitä, että kukaan ei sairastu, joudu vaaraan tai loukkaannu tapaturmaisesti työssä. Työturvallisuuslain velvoite ehkäistä vaaroja koskee kaikkia työpaikkoja, joissa työskentelee yksikin työntekijä.

Vaikka työsuojelu on kaikkien asia, lain velvoitteet ja rikosoikeudellinen vastuu kohdistuvat työnantajaan. Laki velvoittaa työnantajaa myös olosuhteiden tarkkailuun ja turvallisuuden parantamiseen kaiken kokoisissa työpaikoissa.

Tavoitteena on terveys, turvallisuus ja työhyvinvointi

Henkilöstön terveyden ja turvallisuuden suojelu on tärkein päämäärä, mutta työsuojelulla on yhteys myös työn tuloksellisuuteen ja tuottavuuteen. Hyvässä työpaikassa työntekijöillä on keskimäärin vähemmän sairauspoissaoloja ja tapaturmia, ja työn tulos on parempi. Työskentelyä myös jatketaan pitempään, kun työntekijöistä pidetään huolta.

Työsuojelu sisältää laajasti työhön liittyviä asioita. Voit konkretisoida niitä miettimällä asioita, joilla on vaikutusta terveyteesi, turvallisuutesi tai työssä jaksamiseesi. Huomaat, että monet tekijät liittyvät fyysiseen ja henkiseen kuormittumiseen, tapaturmien torjuntaan, ergonomiaan, työolosuhteisiin, työvälineisiin ja työaikoihin.

tapaturman
vaarat

fyysinen
kuormitus

esimiestuki

Mitkä asiat
vaikuttavat sinun
työhyvinvointiisi
ja työsi
turvallisuuteen?

Mitkä asiat vaikuttavat sinun työhyvinvointiisi ja työsi turvallisuuteen?

- fyysinen kuormitus – esim. nostot ja siirrot, työasennot
- tapaturman vaarat – esim. liukastuminen, taakan nostaminen, nesteen roiskuminen, väkivalta
- henkinen/psykososiaalinen kuormitus – esim. työn määrä, työn toteutustapa, työajat, aikapaine, menettelytavat työpaikalla, eettinen kuormitus
- työyhteisön tuki – esim. avoin tiedon välitys, sosiaalinen tuki, työkäyttäytyminen, syrjimättömyys
- esimiestuki – esim. luottamus, perehdyttäminen, turvallisuudesta huolehtiminen, osaamisesta ja kehittymisestä huolehtiminen
- työn ja yksityiselämän yhteensovittaminen – esim. joustomahdollisuudet, omasta hyvinvoinnista huolehtiminen

Meistä jokainen on työsuojelutoimija

Vaikka työnantaja vastaa työpaikan turvallisuudesta, meistä jokaisen pitää kuitenkin huolehtia oman työympäristön kunnossa pitämisestä ja havainnoinnista. Suunnittele ennen kuin toimit, ja työskentele turvallisesti ja vaaraa aiheuttamatta.

Jos havaitset puutteen, ilmoita siitä esihenkilölle ja työsuojeluvaltuutetulle. Välitöntä työsuojelun yhteistoimintaa on myös epäkohdista keskustelu esihenkilön kanssa työpaikkapalaverissa tai muussa yhteisessä tilaisuudessa. Työnantajan edustajan pitää vastata, mihin toimenpiteisiin ilmoituksen johdosta ryhdytään! Monella työpaikalla on työsuojeluilmoitusten tekemiseen sähköinen järjestelmä, joka muistuttaa vastuuhenkilöitä toimimaan epäkohdan korjaamiseksi.

Työsuojeluvaltuutettu toimii työntekijöiden tukena

Aina epäkohdista kertominen ja korjausten edellyttäminen ei ole helppoa. Siksi lainsäädäntöön on kirjattu pakolliseksi työsuojeluvaltuutetun valitseminen vähintään 10 työntekijän työpaikoille. Työsuojeluvaltuutettu ja kaksi varavaltuutettua valitaan työntekijöiden edustajiksi työpaikan työsuojelun yhteistoimintaan kahden tai neljän vuoden määräajaksi. Myös pienempien työpaikkojen työntekijät voivat halutessaan valita keskuudestaan työsuojeluvaltuutetun.

Työsuojeluvaltuutettu on työsuojeluasioissa työntekijöiden edustaja ja asiantuntija. Hänen puoleen voit aina kääntyä, kun sinulla on kysyttävää. Tehtävää ei ole sidottu ammattiliiton jäsenyyteen, mutta JHL-läisellä työsuojeluvaltuutetulla on etunaan JHL-opistolla saatava hyvin kattava koulutus tehtävään ja liiton tuki.

Työsuojeluvaltuutetun tehtäviin kuuluu työolosuhteisiin tutustuminen ja työsuojeluasioista muistuttaminen, työntekijöiden kuunteleminen sekä osallistuminen neuvotteluihin tukihenkilönä. Työsuojelutoimijan tehtävässä vaitiolovelvollisuus ja luottamuksellisuus ovat itsestäänselvyys. Työsuojeluvaltuutettu vie parannusehdotuksia työnantajalle ja työsuojelun yhteistoimintakäsittelyyn. Jos työpaikallasi on jokin työsuojelupulma, sinun kannattaa aina olla yhteydessä työsuojeluvaltuutettuun jo ennen kuin se kasvaa ongelmaksi.

Työsuojeluasiamiehet ovat osa työsuojelutoimijoiden ketjua

Työpaikalla voidaan sopia myös työsuojeluasiamiesten valinnasta, kun halutaan lisätä työsuojelutoimijoiden joukkoa. Mahdollisuudesta on sovittu useissa työehtosopimuksissa. Työsuojeluasiamies toimii työsuojeluvaltuutetun silminä ja korvina oman työnsä ohessa omissa työyksikössään. Työsuojeluasiamiehellä on oikeus työsuojelukoulutukseen kuten työsuojeluvaltuutetulla.

Työsuojelupäällikkö koordinoi työsuojelun yhteistoimintaa

Työnantajaa edustaa ja esihenkilöitä avustaa työsuojeluasioissa työnantajan nimeämä työsuojelupäällikkö. Hänen vastuullaan on mm. perehtyä työpaikan työsuojeluasioihin, organisoida työpaikalla työsuojelun yhteistoimintaa ja tehdä yhteistyötä työterveyshuollon kanssa.

Työturvallisuutta edistetään järjestelmällisesti työnantajan ja henkilöstön yhteistyönä

Työsuojeluasioita hoidetaan työnantajan ja henkilöstön yhteistyönä, josta käytetään käsitettä työsuojelun yhteistoiminta. Kaikille vähintään 20 työntekijän työpaikoille nimetään työsuojelutoimikunta tai vastaava toimielin. Työsuojelutoimikunnan vähimmäiskoko on 4 henkilöä, heistä $\frac{3}{4}$ edustaa henkilöstöä. Työsuojeluvaltuutetut edustavat toimikunnassa henkilöstöä ja työsuojelupäällikkö työnantajaa. Toimikauden pituus on sama kuin työsuojeluvaltuutetuilla.

Työsuojelutoimikunta toimii usein työpaikan yhteistoimintaorganisaatioon yhdistettynä. Molemmissa toimielimissä käsitellään työpaikan asioita yhteistoiminnallisesti, vaikka niiden toiminta perustuu eri lakeihin. Työsuojeluasioiden ja yhteistoiminta-asioiden oppiminen onnistuu parhaiten JHL-opiston kurseilla.

Riskien hallinta perustuu työn vaaratekijöiden tunnistamiseen

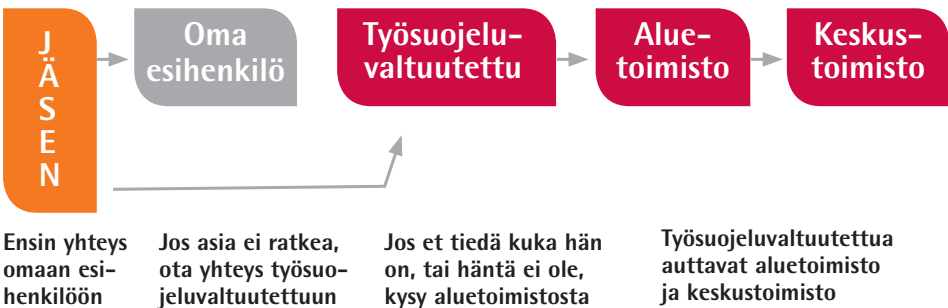
Järjestelmällisen työsuojelutyön perusta on työpaikalla säännöllisesti toteutettava työn vaarojen kartoitus ja riskien arviointi. Muistiin kerätään kaikki mahdolliset työhön liittyvät vaara- ja haittatekijät, altisteet ja kuormitustekijät, ja niiden riskit eli todennäköisyys ja haitallisuus arvioidaan. Työntekijöiden osallistuminen vaarojen arviointiin on tärkeää, samoin työsuojeluvaltuutetun asiantuntemus. Johtopäätöksenä kootaan yhteenveto työsuojelun toimintaohjelmaan, johon kirjataan kehittämistarpeet sekä miten ja milloin asioita korjataan. Tähän suunnitelmaan kirjataan myös tehtävien vastuutahot ja toteutumisen seurata.

Jokaisella työpaikalla on parannettavia asioita, ja ne voivat olla hyvin erilaisia. Vaarojen arvioinnin lisäksi työpaikan työsuojelua koskevia tietoja löytyy mm. työhyvinvointikyselyjen tuloksista, työterveyshuollon työpaikkaselvityksistä, työpaikan työsuojeluilmoituksista sekä sairauspoissaolo-, tapaturma- ja vaihtuvuustilastoista.

Työterveyshuolto on asiantuntija työperäisissä sairauksissa

Työterveyshuolto on oikea paikka hakea apua, jos epäilet sairastuvasi työstä johtuvasta syystä tai sinulle on sattunut työtapaturma. Lakisääteisen työterveyshuollon lisäksi työnantaja voi tarjota työterveyshuollosta sairaanhoidopalveluja kuten terveystarkastuksia ja sairausvastaanottoa. Työterveyshuollon vastaanottokäynnit ovat työntekijälle maksuttomia ja tasapuolisesti kaikkien työntekijöiden käytettävissä.

Työterveyshuollon toiminnan pääpaino on työstä johtuvien sairauksien ennaltaehkäisyssä. Keskeisinä keinoina ovat työpaikkakäynnit, työpaikkaselvitykset, neuvonta ja ohjaus sekä työpaikan riskien terveydellisen merkityksen arviointi. Työterveyshuolto tekee myös ehdotuksia, miten sairastumisen ja ammattitaudin riskiä voidaan vähentää.

Jos tarvitset apua

Työsuojeluasioissa kannattaa olla ensimmäisenä yhteydessä omaan esihenkilöön. On kuitenkin tilanteita, joissa työsuojeluvaltuutettu tai muu tukihenkilö on paras apu. Ja esimerkiksi työterveysneuvotteluun kannattaa aina ottaa mukaan tukihenkilö kuten työsuojeluvaltuutettu tai luottamusmies.

Jos työsuojeluvaltuutetta ei korjata työpaikalla, voit olla yhteydessä AVIn työsuojelutarkastajaan joko itse tai yhdessä työsuojeluvaltuutetun kanssa. Työsuojeluviranomainen valvoo työpaikkojen turvallisuutta tekemällä työsuojelutarkastuksia ja tutkimalla työpaikalla sattuneita vakavia työtapaturmia.

Tule mukaan työsuojelutoimintaan

Työpaikkojen työsuojelun yhteistoimintaan tarvitaan jatkuvasti ihmisiä, jotka ovat kiinnostuneita työsuojelusta ja yhteisen hyvinvoinnin edistämisestä. Tule mukaan!

JHL:n jäsenyyden kautta sinulle tarjotaan ilmainen koulutus ja tukea niin työpaikalla kuin JHL:n alue- ja keskustoimistolla. Ole yhteydessä oman JHL:n yhdistyksesi toimijoihin ja osallistu yhdistyksen toimintaan. Yhdistys auttaa sinua eteenpäin. Olet lämpimästi tervetullut mukaan!

Itsestä huolehtiminen, palautuminen, voimavarat

Omasta itsestä huolehtiminen on samaan aikaan helppoa ja vaikeaa. Terveellinen syöminen, liikunta osana elämäntapaa ja riittävä uni ovat tuttuja tavoitteita. Hyvätkin rutiinit voivat kuitenkin jäädä taka-alalle elämän ristipaineissa. Useimmilla meistä on jotain parannettavaa oman hyvinvoinnin ylläpitämisessä.

Muutos pienenkin parannuksen aikaansaamiseen lähtee omasta itsestä. Uuden tavan oppiminen voi olla helpompaa, jos vertaistukea löytyy esimerkiksi työpaikalta, yhdistyksestä tai perhepiiristä. Tavoitteena voi olla vaikka iltakävely, nukkumaanmenon aikaistaminen tai kevyemmän syömisestä rutiinit.

Yhteystietoja

KESKUSTOIMISTO

Vaihe: 010 77031 on avoinna arkisin 9.00–15.00.

Käyntiosoite: Sörnäisten rantatie 23, 00500 Helsinki

Toimisto on avoinna ma–to 8.00–16.00 ja pe 8.00–15.00.

Postiosoite:

PL 101, 00531 HELSINKI

JHL VERKOSSA JA SOMESSA

JHL näkyy ja tiedottaa myös monessa eri sähköisessä ja sosiaalisen median viestintäkanavassa:

Liiton kotisivu **JHL.fi** tarjoaa ajankohtaista asiaa ja laajalti täsmätietoa JHL:n jäsenille tärkeistä teemoista sekä yleisistä työelämäkysymyksistä.

Facebook (@jhlry) on JHL:n jäsenten yhteisö, jossa liitto jakaa työelämäuutisia, tunnelmia tapahtumista ja tietoa vaikuttamistyöstä.

Facebookista löydät myös **JHL-aktiivit** -ryhmän, joka on vilkas keskustelu- ja vertaistuen foorumi sopimus-, edunvalvonta- ja järjestöissä kysymyksissä.

Instagramissa ja **Twitterissä** liitto on tunnisteella @jhlry.

Motivilehti.fi kertoo JHL:läisten ammattien ja työpaikkojen ajankohtaisista asioista ja pitää jäsenet ajan tasalla työelämän ja edunvalvonnan kysymyksissä.

JHL:n videoita julkaistaan **Youtube**-tilillä, jonka nimi on **JHL viestii**.

Sieltä löydät esimerkiksi kaikkien isoimpien sopimusalojen työehtosopimukset selostettuina.

Videoiden lisäksi JHL julkaisee

Ääniä liitosta -podcastia.

JHL:n aluetoimistot

KAAKKOIS-SUOMEN ALUETOIMISTO

Kauppakatu 40 D, 53100
Lappeenranta
puh. 010 7703 550

LAPIN ALUETOIMISTO

Rovakatu 20-22 A, 96200 Rovaniemi
puh. 010 7703 600

OULUN SEUDUN ALUETOIMISTO

Oulun toimisto
Mäkelininkatu 31, 90100 Oulu
puh. 010 7703 610

SISÄ-SUOMEN ALUETOIMISTO

Rautatienkatu 10, 33100 Tampere
puh. 010 7703 620

POHJANMAAN ALUETOIMISTO

Vaasanpuistikko 17, 7 kerros, 65100
Vaasa
puh. 010 7703 640

ITÄ-SUOMEN ALUETOIMISTO

Joensuun toimisto
Yläsatamakatu 7 B 13, 80100
Joensuu
puh. 010 7703 650

Kuopion toimisto

Puistokatu 6, 70110 Kuopio
puh. 010 7703 650

ETELÄ-SUOMEN ALUETOIMISTO

Sörnäisten rantatie 23
00500 Helsinki
puh.010 770 3 331

SATAKUNNAN ALUETOIMISTO

Isolinnankatu 24, 5. krs, 28100 Pori
puh. 010 7703 670

VARSINAIS SUOMEN ALUETOIMISTO

Puistokatu 6A, 20100 Turku
puh. 010 7703 700

